

Openbaar, niet openbaar of geheim?

Informerende bijeenkomst over het
Geheimhoudingsprotocol

gemeente Staphorst

Transparantie van de overheid is het uitgangspunt

Maar toch een Geheimhoudingsprotocol…

- Opiniërende raadsvergadering: 28 november 2023
- Besluitvormende raadsvergadering: 12 december 2023

Inhoud

- Openbaar, tenzij…
- Uitzonderingen op openbaarheid
- Het verschil tussen ‘niet openbaar’ en ‘geheim’
- Geheimhouding opleggen
- Geheimhouding opheffen
- Hoe doen we het in de praktijk
- Vragen?

Openbaar, tenzij...

Openbaarheid is het uitgangspunt

De gehele overheid moet bij de uitoefening van haar verschillende taken openbaarheid in acht nemen (artikel 110 Grondwet)

Wet open overheid

Eenieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen, behoudens bij deze wet gestelde beperkingen (artikel 1.1 Woo)

tenzij er een uitzondering geldt → niet openbaar (artikel 5.1 Woo)
tenzij er geheimhouding geldt → geheim (artikel 87, 88 en 89 Gem.wet)

Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur

Moet integriteit van het bestuur in gemeenten, provincies en waterschappen bevorderen. Onderdeel hiervan is het opstellen van een regeling voor het opleggen van geheimhouding

Uitzonderingen openbaarheid (I)

- Geen verstrekking (artikel 5.1 lid 1 Woo):
  - Eenheid van de Kroon
  - Veiligheid van de Staat
  - Vertrouwelijke bedrijfs- en Persoonsgegevens
  - Nummers ter identificatie

Uitzonderingen openbaarheid (II)

- Niet openbaar na belangenafweging (artikel 5.1 lid 2 Woo):
  - Internationale betrekkingen
  - Economische of financiële belangen van de overheid
  - Opsporing en vervolging van strafbare feiten
  - Inspectie, controle en toezicht
  - Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer
  - Overige bedrijfs- en fabricagegegevens
  - Bescherming van het milieu
  - Beveiliging van personen en bedrijven en voorkomen van sabotage
  - Goed functioneren van overheidsorganen

Het verschil tussen ‘niet openbaar’ en ‘geheim’

Niet openbaar: mag niet naar buiten gebracht worden, mag wel intern over gepraat en geschreven worden

Geheim: mag niet naar buiten worden gebracht, maar mag ook intern niet over gepraat worden!

Geheimhouding opleggen

Artikel 87 Gemeentewet

De raad, het college, de burgemeester en een commissie kunnen op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust.

Geheimhouding opleggen

Het onderwerp ‘geheimhouding´ is dit jaar gewijzigd:

- Inwerkingtreding ‘Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur’
- Nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de Gemeentewet (geheimhouding)
- Gewijzigd artikel 23 Gemeentewet (raadsvergadering met gesloten deuren)
- Overtreding van de geheimhoudingsplicht is een strafbaar feit (artikel 272 Wetboek van Strafrecht), maar diegene kan ook 3 maanden uitgesloten van geheime informatie (artikel 89 lid 5 Gemeentewet)

Geheimhouding opleggen

Uitgangspunten:

- Zo weinig mogelijk, beperkt qua inhoud en in tijd
- Gronden voor geheimhouding: de uitzonderingen in de Woo
- Duidelijk op stukken aangeven welke informatie geheim is

Ieder bestuursorgaan mag zichzelf geheimhouding opleggen

Bij uitwisseling van stukken aan andere bestuursorganen, moeten deze zich ook aan geheimhouding houden. Geen bekrachtiging door de raad meer nodig!

Opheffen geheimhouding

Elk bestuursorgaan dat geheimhouding oplegt, moet dat in principe ook zelf weer expliciet opheffen zodra dat kan.

Als het stuk is voorgelegd aan de raad, kan de raad de geheimhouding opheffen. Het bekrachtigen van geheimhouding is niet meer nodig.

Praktijk

- Stukken zijn openbaar, niet openbaar of geheim, iets daartussen is er niet.
- ‘Vertrouwelijk’ is geen juridisch bestaande term
- Embargo is mogelijk
- Over geheime voorstellen/documenten mag niet worden gecorrespondeerd of gepraat met personen die niet direct betrokken zijn bij het voorstel/document
- Informele bijeenkomsten raad? Geen geheimhouding nodig. Dit is een Integriteitskwestie
- Griffier en gemeentesecretaris (voor college) houden register bij van stukken ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd.

In Reglement van orde is aangegeven hoe wordt omgegaan met een besloten vergadering en met geheimhouding en het opheffen daarvan.

Praktijk

- Toetsing art. 5.1 Woo
- Niet hele document, maar beperken tot wat geheim moet zijn
- In voorstel noemen, motiveren en op de betreffende stukken GEHEIM plaatsen

Casus

Geheime bijlage ‘Overzicht aan te kopen en verkopen percelen grond’ bij raadsvoorstel ‘Krediet voor strategische grondaankoop ten behoeve van woningbouw’ uit november 2022.

- Is hier terecht geheimhouding opgelegd op de bijlage van het raadsvoorstel?
- Wanneer had de geheimhouding opgeheven moeten worden?

Vragen?

gemeente Staphorst